

LÝ NHÂN TÔNG (1072-1127)

Niên hiệu: - Thái Ninh (1072-1075)

- Anh Võ Chiêu Thắng (1076-1084)

- - Quảng Hữu (1085-1091)

- Hội Phong (1092-1100)

- LongPhù (1101-1109)

- - Hội Tường Đại Khánh (1110-1119)

- - Thiên Phù Duệ Võ (1120-1126)

- - Thiên Phù Khánh Thọ (1127)

Vua Lý Thánh Tông sinh được thái tử Càn Đức con Nguyên Phi Ý Lan. Thánh Tông mất, Càn Đức mới 7 tuổi lên nối ngôi lấy hiệu là Lý Nhân Tông.

Vua Nhân Tông còn nhỏ nhưng nhờ có Thái Phi ý Lan làm nhiếp chính, lại thêm Thái sự Lý Đại Thành và Phụ quốc thái úy Lý Thường Kiệt, những khối óc lớn thời ấy giúp sức, nên nước Đại Việt trở nên hùng mạnh.

Về đối nội, vua Nhân Tông đã cho đắp đê Cơ Xá, khởi đầu việc đắp đê ngăn lũ ở nước ta, nhằm giữ cho kinh thành khỏi lụt ngập.

Năm Ất Mão (1075) vua mở khoa thi tam trường, còn gọi là Minh kinh bác học để chọn người có tài văn học vào làm quan. Khoa thi ấy là khoa thi đầu tiên ở nước ta chọn 10 người, thủ khoa là Lê Văn Thịnh, về sau, Lê Văn Thịnh làm đến chức thái sư (tể tướng), tỏ rõ là người có tài năng xuất chúng. Cuối đời, vua nghi ngờ Lê Văn Thịnh làm phản, Thịnh bị đày lên Thao Giang (Tam Nông, Phú Thọ) và đã chết oan tại đó.

Năm Bính Thìn (1076), vua cho lập Quốc Tử Giám trường đại học đầu tiên của nước ta, chọn những nhà nho tài giỏi vào dạy. Đến năm Bính Dần (1086) mở khoa thi chọn người có tài văn học vào Hàn lâm viện. Khoa ấy có Mạc Hiến Tích đỗ đầu, được bổ Hàn lâm học sỹ.

Năm Kỷ Tỵ (1089) vua Nhân Tông định quan chế, chia văn võ 9 phẩm. Quan đại thần có Thái sư, Thái phó, Thái úy và Thiếu sư, Thiếu úy. ở dưới những bậc ấy về văn ban có thượng thư, tả hữu Tham Tri, tả hữu Giám nghị đại phu, Trung thư thị lang, Bộ thị lang, về võ ban có Đô thống, Nguyên súy, Tổng quản khu mật sứ, Khu mật tả hữu sứ, Kim ngô thượng tướng, Đại tướng, Đô tướng, Chư vệ tướng quân, v.v...

Ở các châu quận, văn thì có Tri phủ. Tri châu thì có Chư lộ trấn, lệ quan.

Năm Đinh Tỵ (1077), khi Tống Triệu cử Quách Quỳ, Triệu Tiết đem đại binh sang xâm lược, với quyền điều khiển triều đình Hoàng Thái Hậu Ý Lan và Phụ quốc thái úy Lý Thường Kiệt đã huy động được cả dân tộc vào trận, tạo cho thể nước ở

Trung tâm Luyện thi Amax – 39 LK 6A Làng Việt Kiều Châu Âu

đỉnh cao ngàn trượng đê bẹp quân thù. Nước Đại Việt đã rời khỏi cuộc chiến tranh với hào quang chiến thắng quanh vương miện để bước nhanh trên con đường cường thịnh, văn hiến.

Vua Lý Nhân Tông làm vua đến năm Đinh Mùi (1127) thì mất, trị vì được 56 năm, thọ 63 tuổi.

Amax